

THE ART OF THE TOY PIANO

Uroczysty koncert z okazji
setnej rocznicy urodzin Johna Cage'a

MARGARET LENG TAN (Singapur/USA)

PAWEŁ ROMAŃCZUK (Polska)

THE ART OF THE TOY PIANO

na dziecięcy fortepian i inne instrumenty-zabawki

PROGRAM AUTORSTWA MARGARET LENG TAN I PAWŁA ROMAŃCZUKA

MUSIC FOR AMPLIFIED TOY PIANOS (1960), John Cage 12'

FANFARE fragment z *THE WINGED ENERGY OF DELIGHT** (1997), John Kennedy 1' [miniaturowe talerze]

SUITE FOR TOY PIANO (1948), John Cage 7'

ELEANOR RIGBY (1966), John Lennon/Paul McCartney 3'
[aranżacja na fortepian: Toby Twining]

CAROUSEL (2010)

*COBWEBBED CAROUSEL** (2010), Phyllis Chen 8' [dziecięcy fortepian oraz ręcznie nakręcana pozytywką], Video: Rob Dietz

FÜR ENOLA (2011), James Joslin 3' [dziecięcy fortepian, pajacyk na sprężynie, bączek]

*CHOOKS!, BICYCLE LEE HOOKER** fragment z *OLD MacDONALD'S YELLOW SUBMARINE* (2004), Erik Griswold 5' [dziecięcy fortepian, drewniane klocki, dzwonek rowerowy, klakson, gwizdek kolejowy]

PRZERWA

MUSIQUES NOCTURNES, Béla Bartók 6'

fragment z *OUT OF DOORS* (1926)

BERCEUSE fragment z *STUNDENBUCH* (1997), Hans Otte 1'
[aranżacja na dziecięcy fortepian i perkusję-zabawkę: Margaret Leng Tan]

*MIRABELLA** (A Tarantella) (1995), Stephen Montague 3'

EXTENDED LULLABY (1992/1994), John Cage 6' [aranżacja na instrumenty-zabawki: Margaret Leng Tan]

MODERN LOVE WALTZ, Philip Glass 3' [aranżacja na 2 dziecięce fortepiany: Margaret Leng Tan]

PLAY IT AGAIN, CHARLIE BROWN (fragment) (1971), Charles M. Schulz, Reżyseria: Bill Melendez

SONATA C MOLL, op. 2 no. 3 (1792) Beethoven 3', Allegro con brio (fragment) [aranżacja na 2 dziecięce fortepiany: Margaret Leng Tan]

RYOANJI (1985), John Cage 15' [aranżacja na jednostrunowy kontrabas i perkusję]

Poza *Suite for Toy Piano* wszystkie utwory to polskie premiery.

*napisane dla Margaret Leng Tan.

Zdjęcie z *Extended Lullaby* zostało udostępnione dzięki uprzejmości fundacji John Cage Trust. Autor zdjęcia: Emily Martin.

Zdjęcie *Chickens with Piano Mountain* udostępnił nam Phyllis Chen.

Fragment *Play It Again, Charlie Brown* pokazujemy dzięki uprzejmości Lee Mendelson i Bill Melendez Productions we współpracy z United Feature Syndicate, Inc.

5 WRZEŚNIA 2012, GODZ. 19.00, TEATR MUZYCZNY W LUBLINIE, UL. M. CURIE-SKŁODOWSKIEJ 5

MUSIC FOR AMPLIFIED TOY PIANOS

(Muzyka na amplifikowane dziecięce fortepiany), John Cage
Drugi utwór kompozytora na dziecięcy fortepian. Tym razem materia dźwiękowa jest pochodną przedmiotowego potraktowania instrumentu w procesie amplifikacji. Partytura zakłada zastosowanie dowolnej liczby dziecięcych fortepianów lub pianin, nie precyzując również ilości wykonawców. Bazując na doświadczeniu z takimi instrumentami w pracy zespołu Małych Instrumentów, muzyka ta poszerza spektrum interpretacji w stosunku do znanych wykonań, co jest możliwe dzięki użyciu bardzo szerokiego zbioru instrumentów – nie tylko dziecięcych fortepianów i pianin, ale również książek oraz rozmaitych instrumentów strunowych, perkusyjnych i innych. Zaprezentowana wersja jest pierwszym wykonaniem solowym Pawła Romańczuka.

FANFARE (Fanfara), John Kennedy

Fanfare to preludium do czteroczęściowej suity *The Winged Energy of Delight*, skomponowanej na dziecięcy fortepian przez przyjaciela Margaret Leng Tan, Johna Kennedy'ego, który uznał, że zrobi ona piorunujące wrażenie na publiczności zaczynając występ od gry na miniaturowych talerzach. To się dopiero nazywa wejście!

Kompozytor, dyrygent i perkusjonista, John Kennedy to dynamiczna i pełna energii osobowość współczesnej muzyki amerykańskiej. Jako dyrygent ma w swoim dorobku wykonania muzyki operowej i baletowej, standardy orkiestrowe oraz kompozycje współczesne. Jego własne utwory operowe i kameralne są cenione za względu na liryzm i nieszablonowe brzmienie.

www.johnkennedymusic.com

SUITE FOR TOY PIANO (Suita na dziecięcy fortepian), John Cage

Stworzona jako akompaniament do tańca Merce'a Cunninghama pt. *Diversion*, *Suite for Toy Piano* to pierwszy w historii muzyki współczesnej utwór skomponowany na dziecięcy fortepian. Kompozycja składa się z pięciu krótkich części, granych wyłącznie na dziewięciu kolejnych białych klawiszach (całych nutach i półnutach). Utwór można wykonywać na dowolnym dziecięcym fortepianie. Suita jest jednym z najbardziej urzekających i niezwykłych utworów Cage'a. Jego poczucie humoru słychać choćby w celowo przesadnych zmianach dynamiki – od *sforzato* do *pianississimo possibile* (możliwie najciszej), jakby to w ogóle było wykonalne na instrumencie-zabawce! Niezależnie od możliwości instrumentu, pianista stara się realizować zalecenia kompozytora, wyławiając z partytury rozmaite subtelności wykonawcze. www.johncage.org

ELEANOR RIGBY, John Lennon/Paul McCartney

Amerykański kompozytor Toby Twining stworzył wersję *Eleanor Rigby* na dziecięcy fortepian, którą Margaret Leng Tan umieściła na płycie *Art of the Toy Piano* z 1997 roku. Pianistka wierzy, że dźwięki tej popularnej piosenki Beatlesów wydobywające się z jej miniaturowego instrumentu wywołują nostalgię za latami sześćdziesiątymi.

CAROUSEL/COBWEBBED CAROUSEL

(Karuzela/Karuzela w pajęczynach), Phyllis Chen

Wydaje się być rzeczą całkiem naturalną, że jako artystka grająca na dziecięcym fortepianie uwielbiam pozytywki. Oba instrumenty są podobnie zbudowane; brzmią również podobnie. Tak Karuzela, jak i Karuzela w pajęczynach są zapisane na takiej samej taśmie, ale w przypadku tego drugiego utworu odwrotna strona taśmy przechodzi przez mechanizm pozytywki. Margaret uważa, że za pomocą tego „kontr-utworu” spróbowałam okiełznać bardziej tajemniczą,

ciemniejszą stronę dzieciństwa. Karuzela w Pajęczynach jest zadekwykowna Margaret Leng Tan i napisana dla niej jako dowód mojego uznania – Phyllis Chen.

Phyllis Chen to pianistka, toy-pianistka i kompozytorka; obecnie mieszka w Nowym Jorku. W swojej twórczości posługuje się niekonwencjonalnym instrumentarium oraz urządzeniami dźwiękowymi, które stanowią integralną część jej działalności artystycznej. W 2007 roku zainaugurowała coroczny konkurs UnCaged Toy Piano Competition, a w 2011 zorganizowała UnCaged Toy Piano Festival, pierwsze tego rodzaju przedsięwzięcie w Nowym Jorku. www.phyllischen.net

FÜR ENOLA (Dla Enoli), James Joslin

Utwór *Für Enola* odwołuje się do przedszkolnych korzeni dziecięcego fortepianu jako zabawki, zestawiając go z „diabełkiem w pudełku” (pajacykiem na sprężynie wyskakującym z pudełka po jego otwarciu). Partytura wskazuje, kiedy przekreślić korbkę i uwolnić pajacyka; w tym momencie następuje przerwa, zakręcenie bączka i chwila napięcia, zanim ten upadnie, a utwór zacznie się na nowo, ale już bez pajacyka, jak po przebudzeniu ancymona ze snu.

James Joslin (ur. 1987) jest kompozytorem i wykonawcą. Mieszka w Anglii, gdzie kończy studia z muzyki, technologii i innowacji w Uniwersytecie De Montforta. Komponuje na różnorodne instrumenty, od dziecięcego fortepianu po instrumenty elektroniczne i instalacje dźwiękowe. Utwór *Für Enola* otrzymał w konkursie UnCaged Toy Piano nagrodę za najbardziej nowatorską kombinację instrumentów. www.jamesjoslin.weebly.com

CHOOKS!, BICYCLE LEE HOOKER (Rower Lee Hooker), Erik Griswold
Chooks! oraz *Bicycle Lee Hooker* pochodzą z sześcioczęściowej kompozycji *Old MacDonald's Yellow Submarine*, którą Griswold napisał dla Margaret Leng Tan w 2004 roku. „Chooks” to australijskie określenie kurczaków, zaś *Bicycle Lee Hooker* to muzyczny mini-hołod dla wspańskiego bluesmana Johna Lee Hookera. Niezwykłe studium wielozadaniowości, utwór ten bada możliwości tworzenia muzyki za pomocą najpospolitszych zabawek – dzwonków i klaksonów rowerowych, a także gwizdków kolejowych wykorzystywanych równolegle z pianinem-zabawką.

Kompozycja *Old MacDonald's Yellow Submarine* powstała dzięki grantowi Australia Council for the Arts. Ponadto w 2010 roku utwór został oficjalnie zgłoszony przez Australian Broadcasting Corporation (australijskiego nadawcę publicznego) jako kandydat w corocznym konkursie organizowanym w ramach konferencji International Rostrum of Composers.

Erik Griswold, kompozytor i pianista pochodzenia australijsko-amerykańskiego, występuje wraz z perkusjonistką Vanessą Tomlinson jako Clocked Out Duo. Tworzy kompozycje na fortepian preparowany, perkusję oraz instrumenty-zabawki, ale zajmuje się również zgłębianiem tajników pozytywek i instrumentów ready-made oraz mikrotonalności. www.erikgriswold.org

MUSIQUES NOCTURNES

(Nocna Muzyka) (fragment Out Of Doors), Béla Bartók

Nocturnal Music ze suity fortepianowej *Out of Doors* to niepokojący utwór, który wyprzedza pojawienie się minimalizmu i muzyki ambient. W większości utwór składa się z powtarzanych motywów tuż powyżej *ostinato*, dlatego stworzenie partytury na dziecięcy fortepian nastręczyło Margaret Leng Tan trochę trudności. Rozpisując utwór, pozwoliła sobie dodać do dźwięków nocy zapisanych przez Bartoka efekty dźwiękowe uzyskane przy pomocy instrumentów perkusyjnych-zabawek.

BERCEUSE (Kołysanka), Hans Otte

W latach dziewięćdziesiątych Hans Otte skomponował 48 jednostronicowych miniatur na fortepian zebranych w cztery tomy, które składają się na *Stundenbuch*, czyli *Godzinki*. Te proste ale przemyślane szkice są jak haiku i przywodzą na myśl aromatyczne olejki, ulotne, ale zapadające w pamięć. Otte zaproponował Margaret Leng Tan *Kołysankę*, zestaw kilku utworów, które jego zdaniem brzmiałyby dobrze w aranżacji na dziecięcy fortepian; pianistka przearanżowała też jego kilka innych utworów.

Hans Otte (1926–2007) był pianistą i artystą dźwięku (sound artist); przyjaźnił się z Johnem Cage'em. Pochodził z Bremy.

MIRABELLA (Tarantela), Stephen Montague

Tarantela Stephena Montague ma wszystkie charakterystyczne cechy tańca mającego leczyć ukąszenie tarantuli: zawrotne szybkie tempo, niestanny ruch i metrum 6/8. Utwór jest skomponowany tak, aby wykorzystać wirtuozerskie możliwości nowego nabytku Margaret Leng Tan – miniaturowego fortepianu marki Schoenhut. Montague komponował poniekąd na ślepo, słysząc dźwięk instrumentu przez telefon. Zastrzega, aby wykonując *Mirabellę*, nie wykraczać poza trzy oktawy.

Stephen Montague urodził się i studiował w Stanach Zjednoczonych. Od 1974 roku mieszka w Wielkiej Brytanii. Jest eksperymentatorem łączącym instrumentarium tradycyjne z elektronicznym.

EXTENDED LULLABY (Wydłużona kołysanka), John Cage

Jedna z ostatnich kompozycji Cage'a, *Extended Lullaby* (1992) została pośmiertnie zrealizowana w 1994 roku jako rodzaj muzycznej rzeźby wykonanej z akrylu, drewna świerkowego, mosiądzu i dwunastu mechanizmów trzydziestosześcioletniej pozytywki firmy Reuge, ustawionych obok siebie. Całość umieszczona została w akrylowym tunelu, który pełnił funkcję komory rezonansowej. Rzeźba o wymiarach 17.8 x 182.9 x 12.7 cm została wykonana w dziesięciu egzemplarzach. Jeden z nich, należący do John Cage Trust, będzie pokazany w Muzeum Sztuki Współczesnej w Lyonie jako część wystawy poświęconej związkowi twórczości Johna Cage'a z utworami francuskiego kompozytora Erika Satie (28.09–30.12.2012).

Melodia wygrywana przez mechanizm pozytywki to nowa wersja *cantus firmus* oraz kontrapunkt dla *Vexations* Erika Satie. Stąd też chromatyczna, modalna natura utworu. Dwanaście niesynchronizowanych ze sobą, uruchamianych losowo pozytywek, odtwarza melodię z różną prędkością, tworząc wspaniały chaos, który niknie w miarę jak przestają pracować mechanizmy. Margaret Leng Tan stworzyła koncertową wersję *Extended Lullaby*. W trakcie wykonania gra na żywo na jednym dziecięcym fortepianie w kontrapunkcie do odtwarzanych jedenastu wersji uprzednio nagranej kompozycji. Do wykonania wybrała instrument, który pod względem barwy jest najbardziej zbliżony do pozytywki... brzmi uroczo, ale jednocześnie odrobinę niepokojąco.

MODERN LOVE WALTZ (Nowoczesny walc miłosny), Philip Glass

W połowie lat dziewięćdziesiątych Margaret Leng Tan rozpaczliwie poszukiwała utworów na dopiero co odkryty przez nią dziecięcy fortepian jako instrument koncertowy. Pomyślała, że *Nowoczesny walc miłosny* Glassa, gdzie skala dźwięków jest ograniczona, a figuracje przypominają pozytywkę, jest idealnym kandydatem do adaptacji. Dziś uważa, że to jedna z najlepszych jej adaptacji, bowiem utwór potwierdził jej przecucie, że są takie kompozycje, które koniecznie należy zagrać na dziecięcym fortepianie!

PLAY IT AGAIN, CHARLIE BROWN (Zagraj to jeszcze raz, Charlie Brown) (fragment), Charles M. Schulz i *SONATA IN C MAJOR*, Op. 2 No. 3 (Sonata fortepianowa nr 3 C dur, Op. 2) (fragment), Beethoven

Oryginalna ścieżka dźwiękowa do *Play It Again, Charlie Brown* zawiera tradycyjne, fortepianowe wykonanie Sonaty nr 3 C dur. Margaret Leng Tan uznała, że wykonanie zyskałoby na autentyczności, gdybyśmy słyszeli Schrodiera, dziecięcego pianistę z komiksu *Peanuts* (*Fistaszki*), uderzającego w klawisze miniaturowego fortepianu. Delikatność typowa dla instrumentu-zabawki jest – o ironio! – o wiele bliższa dźwiękom *fortepiano* z czasów Beethovena niż donośnym brzmieniom współczesnych instrumentów.

RYOANJI, John Cage

Utwór to jedna z wersji graficznej partytury stworzonej poprzez obrysowywanie wybranych kamieni, dedykowanej znanej kontrabasistce Joelle Leandre. Najważniejszy w kompozycji wydaje się być płynący czas, istotny również z powodu miejsca, do którego utwór nawiązuje – XV-wiecznego ogrodu w Świątyni Usposokonego Smoka w Kioto.

Zaprezentowane wykonanie to premierowa interpretacja na jednostrunowym kontrabasie własnej konstrukcji, wykorzystującym naturalny pogłos rezonatora – dużej metalowej puszkii – z akompaniamentem instrumentu perkusyjnego.

ORGANIZATOR:

ośrodek
międzykulturowych
inicjatyw
twórczych
rozdroża

WSPÓŁORGANIZATORZY:

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

HONOROWY PATRONAT:

**PATRONAT
HONOROWY**

PREZYDENT MIASTA LUBLIN
KRZYSZTOF ŻUK

SPONSORZY:

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

PATRONI MEDIALNI:

**TVP
KULTURA**

TVP LUBLIN

Glissando

akcent
literatura i sztuka • kultura

nuta^{pl}
dobra strona muzyki

popup
www.popupmusic.pl

Zrealizowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego